

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๗/๒๕๕๓

วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ศาลแพ่งส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นางสาวเชียม แฟมไธสง) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลแพ่งส่งคำร้องของจำเลย (นางสาวเชียม แฟมไธสง) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยว่า มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ขัด
หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๖๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ในคดีแพ่ง
หมายเลขดำที่ ร. ๑๕/๒๕๔๑ ฟ้อง นางสาวเชียม แฟมไธสง ผู้ร้องเป็นจำเลย ข้อหาผิดสัญญากู้เงิน
บังคับจำนอง เรียกเงินคืน โดยให้จำเลยชำระเงิน ๓๕,๓๖๕,๐๒๐.๘๓ บาท แก่โจทก์และชำระดอกเบี้ย
อัตราร้อยละ ๑๕.๕ ต่อปี จากต้นเงิน ๒๕,๗๓๒,๔๖๐.๕๒ บาท นับถัดจากวันฟ้องไปจนกว่า
จะชำระเสร็จแก่โจทก์

ผู้ร้องยื่นคำให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์ โดยเฉพาะประเด็นการคิดดอกเบี้ยตามสัญญา
ซึ่งผู้ร้องเห็นว่า การคิดดอกเบี้ยของโจทก์ฝ่าฝืนกฎหมาย กล่าวคือ โจทก์คิดดอกเบี้ยตามสัญญาเกินกว่า
ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด
ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๓๖ และการที่โจทก์เรียกเก็บดอกเบี้ยและแก้ไขอัตราดอกเบี้ยเกินกว่า
ประกาศธนาคารโจทก์ที่ออกโดยอาศัยประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยฉบับดังกล่าว ถือว่าโจทก์ให้
กู้เงินโดยฝ่าฝืนกฎหมาย ดังนั้น โจทก์จึงไม่สามารถฟ้องเรียกหนี้สินและเรียกดอกเบี้ยจากผู้ร้องได้

ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลแพ่งรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวเพื่อส่งข้อโต้แย้งของผู้ร้อง
มาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยอ้างว่ารัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๖๐ บัญญัติขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์
ในการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสังคมในปัจจุบัน เนื่องจากมาตรา ๕๗
กำหนดให้มืองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย
กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคและผู้ร้อง

มิให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากธนาคารพาณิชย์หรือจากโจทก์ และมาตรา ๖๐ บัญญัติให้บุคคลมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ การที่โจทก์และศาลนำมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่บัญญัติให้ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยหรือส่วนลด โดยให้ธนาคารพาณิชย์หรือโจทก์กำหนดเรียกจากผู้บริโภคหรือผู้ร้องได้ทันที ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้บริโภค ไม่มีสิทธิโต้แย้งใดๆ จึงไม่ถูกต้องและไม่สามารถทำได้ เพราะพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่มีตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับและให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค มีแต่หน่วยงานของรัฐ คือธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารโจทก์ร่วมกันให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ โดยร่วมกันนำมาตรการต่างๆ มาเรียกเก็บดอกเบี้ยและส่วนต่างจากผู้บริโภคและผู้ร้อง เป็นช่องว่างให้ธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารโจทก์ออกประกาศเพื่อการดังกล่าว ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องจึงขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่มีกฎหมาย ข้อบังคับขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๖๐ หรือไม่

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารต่างๆ ที่ศาลแพ่งส่งมาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ผู้คัดค้านเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ศาลแพ่งบังคับจำเลยคือผู้ร้องให้ชำระหนี้ตามสัญญา โดยคิดดอกเบี้ยในอัตรารตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยและประกาศธนาคารโจทก์เรื่องอัตราดอกเบี้ยและส่วนลดตามคำฟ้อง ผู้คัดค้านหาได้อ้างหรืออาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ๕ ในการคิดดอกเบี้ยกับผู้ร้องไม่ ทั้งตามคำให้การของผู้ร้อง ก็มีได้กล่าวอ้างถึงบทบัญญัติดังกล่าวแต่อย่างใด คงให้การปฏิเสธฟ้องหลายประการ รวมทั้งให้การตอนหนึ่งว่า โจทก์คิดดอกเบี้ยตามสัญญาเกินกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยที่ประกาศเกี่ยวกับเรื่องกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด กำหนดให้โจทก์คิดเอาจากลูกค้าของโจทก์ได้ โดยโจทก์เรียกเก็บ หรือคิดหรือคำนวณดอกเบี้ยเอาทั้งจำเลย เกินกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยและประกาศธนาคารโจทก์ที่ออกโดยอาศัยอำนาจจากธนาคารแห่งประเทศไทยให้อำนาจโจทก์คิดจากจำเลยได้ ถือได้ว่าโจทก์ให้กู้เงินโดยฝ่าฝืนกฎหมาย โจทก์จึงไม่สามารถฟ้องเรียกหนี้สินและดอกเบี้ยจากจำเลยได้ สัญญาเป็นโมฆะ ผู้ร้องเพียงจะกล่าวอ้างขึ้นในคำร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า มาตรา ๑๕

แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๖๐ เท่านั้น เห็นว่าเมื่อผู้ร้องมิได้อ้างเหตุดังกล่าวขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในคำให้การมาแต่แรก แต่กล่าวอ้างขึ้นเมื่อสืบพยาน ผู้ร้องเสร็จสิ้นและศาลแพ่งได้นัดฟังคำพิพากษาแล้วเช่นนี้ ทำให้น่าเชื่อว่าผู้ร้องมีเจตนาที่จะประวิงคดี นั้นเอง ทั้งกฎหมายที่ศาลแพ่งจะใช้บังคับแก่คดีในกรณีนี้ ก็มีใช้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ ดังกล่าวข้างต้น ข้อโต้แย้งของผู้ร้องจึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัย ตามนัยของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ